

РЕШЕНИЕ

№ 50

гр. С.З., 28.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С.З., ПА ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на първи февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Даниела К. Телбизова Янчева

Членове: Пламен Ст. Златев
Мариана М. Мавродиева

при участието на секретаря Катерина Ив. Маджова
като разгледа докладваното от Мариана М. Мавродиева Въззивно гражданско дело № 20215500501807 по описа за 2021 година

Производството е образувано по въззивна жалба от „О*“ ЕООД, чрез адв.Е.С. от АК – С.З., против Решение № 260729/ 15.10.2021г., постановено по гр.д. № 1/2021г. по описа на Районен съд – С.З., с което се осъжда по иска с правно основание чл. 200, ал. 1 КТ вр. чл. 52 ЗЗД „О*“ ЕООД, гр. С.З. да заплати на В. СТ. Н. сумата от 7 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди - болки и страдания, физически неудобства, емоционален стрес и дискомфорт от травматично увреждане - закрыта фрактура на дясна ръка, в резултат на трудова злополука, настъпила на 07.10.2020 г. по време на извършване на работа от В.Н. при „О*“ ЕООД, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 07.10.2020 г. до окончателното плащане, като отхвърля предявения иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди за разликата над сумата от 7 000 лв. до пълния предявен размер от 8 000 лв. като неоснователен; присъдени са разноски и държавна такса.

Решението е постановено при участието на третото лице помагач на страната на ответника - ЗАД „Е.“ АД, гр.С..

Въззивникът обжалва първоинстанционното решение в осъдителната му част като неправилно, незаконосъобразно и постановено при допуснати процесуални нарушения. Излага подробни съображения в тази насока. Счита, че трудовата злополука настъпила в резултат на умишлено увреждане, причинено от Васил Н., поради което отговорността на работодателя

следвало да бъде изключена (чл.201, ал.1 от КТ). Твърди, че от събраните по делото писмени и гласни доказателства и от назначената съдебно-техническа експертиза, безспорно се установило, че злополуката станала при качване на въззвиваемия от плот на радиатор към работната платформа с височина 0,9 м., с чук в дясната си ръка. Сочи, че въпреки провежданите ежедневни инструктажи и въпреки предупрежденията на техническия ръководител на обекта, въззвиваемият сам взел решение да се качи на платформата по нерегламентирания начин, използвайки перваза до прозореца, който не бил част от платформата, с чук в ръка. Целият набор от действия и бездействия на въззвиваемият в този ден – 07.10.2021г., водели до извода, че той умишлено се увредил, тъй като съзнателно се качил върху перваза над прозореца, вместо да използва стълбите на платформата.

Моли съда да отмени атакуваното решение и да реши делото по същество като уважи възражението, направено по чл.201, ал.1 от КТ. Моли да се приеме, че в конкретния случай работодателят „О*“ ЕООД не отговаря имуществено по чл.200 от КТ, тъй като работникът-въззвиваем В. СТ. Н. е причинил умишлено увреждането си.

В случай, че съдът не уважи възражението по чл.201, ал.1 от КТ, моли да приеме, че с гореописаните действия въззвиваемият е допринесъл за настъпването на трудовата злополука, като сам той е допуснал груба небрежност и съответно моли да уважи възражението по чл.201, ал.2 от КТ за намаляване на отговорността на работодателя „О*“ ЕООД, в размер на 95%. Счита, че решението и в тази му част е неправилно и незаконосъобразно, като излага подробни съображения. На следващо място счита, че размерът на присъденото от първоинстанционния съд обезщетение е значително завишен и моли да бъде намален, в случай, че съда не уважи нито едно от възраженията по чл.201, ал.1 от КТ и чл.201, ал.2 от КТ.

Моли съда да отмени първоинстанционното решение в осъдителната му част, с която „О*“ ЕООД е осъдено да заплати на В.С. Н. сумата от 7 000 лева и разноски по делото, като потвърди решението в останалата му (отхвърлителна) част. Претендира присъждане на разноските по делото.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е постъпил писмен отговор от другата страна В. СТ. Н., чрез адв.В.М. от АК – С.З., в който изразява становище, че жалбата е неоснователна и недоказана. Излага подробни съображения по оплакванията в жалбата. Намира, че твърдението, изложено във въззивната жалба, че трудовата злополука била настъпила в резултат на умишлено увреждане от въззвиваемия, не кореспондира със събраните по делото доказателства, които се тълкували превратно от жалбоподателя. Възражението на ответното дружество по чл.201, ал.2 от КТ първоинстанционният съд правилно приел за неоснователно, поради подробно изложените в самото решение мотиви, в които била направена правилна преценка и посочена съдебна практика. Относно изразеното недоволство от въззивното дружество по определения размер на

неимуществените вреди счита, че и в тази част обжалваното решение е мотивирано, правилно и законосъобразно, като в този смисъл правилно първоинстанционният съд мотивирал размера на неимуществените вреди, които въззиваемият претърпял.

Моли съда да отхвърли въззивната жалба и да потвърди обжалваното решение. Претендира присъждане на направените във въззивната инстанция разноски.

По делото е постъпило становище и от третото лице помагач на ответника – ЗД „Е.“ АД. Поддържа твърденията и исканията на въззивника в жалбата. Счита, че предявените искове са неоснователни и недоказани, а решението – неправилно и незаконосъобразно в обжалваната част. Излага съображения.

Съдът, като обсъди направените в жалбите оплаквания и становищата на страните, предвид събраните по делото доказателства, намери за установено следното:

Предявен е иск с правно основание чл. 200 КТ.

Ищецът В. СТ. Н. твърди, че с ответника „О*“ ЕООД се намирали в трудово правоотношение от 14.04.2020 г. по силата на трудов договор № 31/14.04.2020г. Изпълнявал длъжност „Заварчик“ с работно време осем часа и основно месечно трудово възнаграждение 610 лв. На 07.10.2020 г. участвал в монтиране на въздуховод в помещение Хирургичен блок, спешно приемно отделение-блок Д, ет. 1, подобект Помещение за монтаж на рентгенов апарат в ЦСМП „Д.С.К.“, в гр. С.З., бул. „*****. Задачата се изпълнявала от група работници, като ищецът се качвал на работна платформа на височина от около един метър, за да пробива дупки в тавана на помещението, с цел възможност за монтиране на дюбели, които държали тръбите на въздуховода. Тъй като помещението, в което бил извършван монтажа било до спешния медицински център на МБАЛ „П.Д.С.К.“ и представлявало коридор, когато преминавали лекари и медицински персонал с носилки, се налагало ищецът да слиза, за да бъде преместена платформата и когато медицинските лица преминели, ищецът отново се качвал, за да продължи работа. При едно от поредните качвания, платформата поднесла, вследствие на това ищецът залитнал, загубил равновесие и паднал на дясната си ръка, като в ръката си имал чук. Уточнява в открито съдебно заседание, че за да се качи на скелето, първо стъпил с двата крака на бетонов перваз, който бил над радиатора в коридора на отделението и се намирал в близост до скелето. После с единия крак се качил на перваза, а с другия крак бил на скелето и когато се качил на скелето с двата крака, центъра на тежестта се изместила, скелето се приплъзнало и той паднал на земята. Счита, че височината на скелето била около 90 сантиметра, а височината на перваза - около 40-50 сантиметра от земята. След като паднал на земята, почувствал внезапна и много силна болка. Веднага след злополуката му направили рентгенова снимка на дясната

ръка в травматологичен кабинет на спешното отделение в МБАЛ „П.Д.С.К.“ и се установило наличие на счупване на долния край на лъчевата кост на дясната ръка. През цялото време бил в съзнание и чувствал ужасна болка. На другия ден - 08.10.2020 г. посетил личния си лекар, който му издал болничен лист за настъпила трудова злополука и на 09.10.2020 г. отишъл при управителя на ответника, за да му го предаде. Той обаче не приел болничния лист и посъветвал ищеца да отиде при лекаря, издал същия, да анулира болничния лист и да напише нов, с посочване, че злополуката е битова. Ищецът сочи, че много го боляла ръката, не знаел какво трябва да направи и след като травмата била настъпила на работното му място, решил да изпрати болничния лист на ответника по български пощи ЕАД. На 19.10.2020 г. от пощата ми върнали писмото, с указание, че посочения адрес е непознат. В резултат на злополуката претърпял сериозни неимуществени вреди, изразяващи се в значителни физически и емоционални болки и страдания за продължителен период от време. През този период, вече повече от два месеца му било трудно и мъчително да се обслужва само с лявата ръка. Движенията на дясната му ръка били невъзможни, болката се засилвала при всички естествени за човешкото тяло движения. Въпреки, че ръката му била обездвижена и гипсирана, оказало се че счупената кост е зараснала накриво и трябвало отново да се счупи, намести и отново да се гипсира. Към настоящия момент продължавал да има болки, когато прави движения с дясната ръка, движенията на счупената ръка били силно ограничени и болезнени. След злополуката се затворил в себе си, смятал се за непълноценен човек, неспособен да бъде полезен на себе си, на приятелите си и на обществото в пълен обем. През цялото това време изпитвал физически страдания, вследствие болките в дясната ръка, засилващи се при студ и влага, както и морални страдания поради това, че не можел да се труди пълноценно. Бил негоден за каквото и да било физически труд, и разбрал, за един дълъг период от време щял да обременя близките си с постоянни грижи и допълнителни разходи.

Моли съда да постанови решение, с което да осъди ответника да му заплати сумата от 8 000 лева, представляваща обезщетение за причинените от трудовата злополука неимуществени вреди - болки и страдания, ведно със законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди, считано от датата на увреждането - 07.10.2020г. до окончателното изплащане на сумата.

Ответникът оспорва иска като неоснователен. Оспорва фактическата обстановка, посочена от ищеца за инцидента на 07.10.2020г., довела до трудовата злополука, както и размера на претърпените от ищеца неимуществени вреди, който счита за значително завишен. Счита, че трудовата злополука била настъпила в резултат на умишлено увреждане, причинено от ищеца и прави възражение за изключване на имуществената отговорност на ищеца /чл. 201, ал. 1 КТ/. Твърди, че за качването на работната платформа с височина 0,9м имало специално приспособени странични стъпала. За спазване на правилата за качване на платформата и безопасност

на труда, ищецът многократно бил инструктиран от длъжностното лице, определено от работодателя да извършва първоначален, периодичен и ежедневен инструктаж, а именно - инж. М.Р.М.. Въпреки провежданите инструктажи и отправяните му многобройни забележки, ищецът не изпълнявал указанията. Като не се качил на платформата по предвидения за това ред, пострадалият ищец сам умишлено се увредил; Евентуално /ако не се приеме първото възражение/ ответникът сочи, че гореописаните действия на ищеца представлявали груба небрежност и прави възражение за съпричиняване на основание чл. 201, ал. 2 КТ в размер на 95%. Съгласно чл. 33 ЗЗБУТ, всеки работник бил длъжен да се грижи за здравето си и безопасността си, както и за здравето и безопасността на другите лица, пряко засегнати от неговата дейност, в съответствие с квалификацията му и дадените от работодателя инструкции. Следователно при изпълнение на изискванията и инструкциите на работодателя, работникът следвало сам разумно да изпълнява същите, грижейки се за собственото си здраве. Действието на ищеца, с което той вместо да се изкачи на платформата по стъпалата ѝ, се качил на плот над радиатор и от него отскочил върху платформата, било категорично рисковано и опасно, и представлявало грубо нарушение на правилата за безопасност при работа, защото от тежестта на тялото и инерцията, набрана при отскока, неминуемо платформата се разлюлявала и всеки би могъл да залитне и падне. Ищецът съзнавал, че извършва действия, с които нарушава установените правила на труд, както и предвиждал настъпването на вредоносния резултат, но явно лекомислено се надявал, че ще го предотврати. На следващо място, твърди, че бил завишен размера на претендираното обезщетение - на ищеца била оказана незабавна медицинска първа помощ на място в Травматологичния кабинет на Спешно отделение на УМБАЛ „П.. Д.С.К.” гр. С.З., като работодателят съдействал изцяло за това. Направени му били всички необходими изследвания, както и всички необходими медицински интервенции - обездвижване и гипсиране на ръката. Твърдяното зарастване на счупената кост накриво и затруднение в движението на ръката, не се намирало в пряка причинна връзка с претърпяната злополука. Моли за отхвърляне на предявения иск. Претендира разноски.

В срока по чл. 131, ал.1 ГПК е постъпило становище от третото лице помагач „ЗД Е.“ АД. Взема становище за неоснователност на иска. Присъединява се към възраженията на ответника. Счита, че, ищецът не доказал по безспорен начин претендираните от него неимуществени вреди, както и че същите били следствие от трудова злополука. Твърденията на ищеца че се е затворил в себе си, смята се за непълноценен човек, неспособен да бъде полезен на себе си, приятелите си и на обществото, че бил негоден за какъвто и да е физически труд, че бил в тежест на близките си, че болките се засилвали при студ и влага, не се установявали от доказателствения материал. Тези страдания не се установявало от какво са породени, в какво се изразяват, каква е причината, потърсена ли е лекарска помощ в тази връзка. Следвало да

се отбележи и че се касаело единствено за счупване на дясна ръка, но не и абсолютна невъзможност за физически труд, тотална непълноценност и нефункционалност. Данните по делото свидетелствали за счупване на долния край на лъчевата кост и имобилизация, които предполагали напълно възстановяване след непродължителен период от време. Бил завишен и размерът на вредите. Моли за отхвърляне на иска.

За да постанови решението си в този смисъл районния съд е приел за безспорно между страните, че са се намирали в трудово правоотношение по силата на трудов договор № 31/14.04.2020 г. На 07.10.2020 г. ищецът е претърпял трудова злополука, установена с разпореждане № 91/20.10.2020 г. на НОИ. На посочената дата ищецът е изпълнявал строително-монтажни работи на въздуховод в зала за скенер на обект в МБАЛ „П. Д.С.К.“. По силата на сключения трудов договор ищецът В. СТ. Н. е поел задължение да полага труд на длъжността „заварчик“ в „О*“ ЕООД при уговорено месечно основно трудово възнаграждение в размер 610 лв. На ищеца е бил проведен начален инструктаж по безопасност на 15.04.2020 г., но на процесната дата 07.10.2020 г. в представената книга за ежедневен инструктаж липсва подпис на ищеца. Застрахователят и трето- лице помагач „Е.“ АД не е изплащало застрахователно обезщетение на ищеца. Постъпило е уведомление от НОИ за изплатени на ищеца парични обезщетения поради трудова злополука.

За изясняване на делото от фактическа страна, районният съд е допуснал и разпитал свидетелите М.М. /технически ръководител при ответника/, П.К. и Д.В. /колеги на ищеца и служители при ответника/. Свидетелите установяват, че с ищеца се е случил инцидент при ремонт в многоП.илната болница на втория етаж. Ищецът е трябвало да сложи дюбели на тавана, за да бъде монтиран тръбен въздуховод. За целта е трябвало да се качва на работна платформа, с дължина около 1,5 метра, широка 60 см, висока 90 см, изработена от алуминий. Ищецът се е качвал да поставя с ръка дюбелите и ако има нужда ги почуквал с чук. Платформата е било необходимо да бъде местена многократно като тогава ищецът е слизал от нея. От самото започване на работа е слизал и се е качвал, многократно. При поредно качване на ищеца на работната платформа, за да поставя дюбели, същият е извършил неправилен подход, въпреки отправеното му предупреждение, че трябва да се качва по стълбичките на скелето. Ищецът е извършил подход първоначално от земята, към перваза на прозореца /намиращ се на около 40-50 см. разстояние от платформата/ и от перваза на прозореца към работната платформа. Предните пъти се е качвал по стъпалата на платформата.

Св. М. твърди, че е видял какво възнамерява да прави ищеца, оправил е му предупреждение да не се качва така, но ищецът не е отговорил нищо, а всичко е станало прекалено бързо. Качвайки се на скелето от перваза, след изместване центъра на тежестта ищецът е паднал. Скелето е имало спирачки, които са били сложени, тъй като подът там е бил с гладка повърхност и при натиск от страни се приплъзвал. Ищецът с двата крака е бил на перваза и от

там с единия крак е стъпил на платформата и измествайки центъра на тежестта, е паднал. Не е успял да стъпи с двата крака на платформата, само с единия и е политнал надолу, държейки чук в ръката си, като е паднал на ръката, с която държи чука. Св. М. сочи, че този ден е бил проведен ежедневен инструктаж от него /ежедневните инструктажи провеждал св. М./, но ищецът не се е подписал в книгата, въпреки че е бил подканян няколко пъти да го направи. Св. М. е допуснал ищеца на работа, за да не загуби своята и изяснява, че работната платформа се е проверявала винаги преди да се започне работа с нея, същата е била обезопасена и не са се допускали разпръснати инструменти на земята. Първа медицинска помощ на ищеца е оказал св. М. и св. К., които са го завели до ортопедичния кабинет за спешна помощ. След направена рентгенова снимка са му наместили ръката и са го гипсирали. След инцидента ищецът е дошъл на втория ден с гипсирана ръка и е бил весел. Първият болничен лист ищецът е предал лично на св. М. на втория ден, когато е дошъл в рентгена. Св. М. е виждал ищеца неколkokратно, като последният отначало е имал оплаквания, но с течение на времето болките са отшумявали. Няколко седмици след инцидента е започнал да идва с колело. Св. К. установява същия механизъм на инцидента. В тази насока са и показанията на св. В.. Свидетелят твърди, че на втория ден е видял ищеца с гипсирана ръка, не е казал за получени усложнения.

По делото е изслушано заключение на вещо лице по съдебно-медицинска експертиза, което съдът е приел като компетентно и обективно изготвено, неоспорено от страните. Вещото лице е установило, че на ищеца е било причинено травматично увреждане - счупване на долния край на лъчевата кост на дясната ръка, като фрактурата е била наместена и обездвижена в гипсова имобилизация, свалена след 45 дни, като е била проведена рехабилитация. При личния преглед на ищеца на дата 31.08.2021 г. /11 месеца след инцидента/ се установило състоянието на дясната ръка на ищеца - китката му е била без оток, неболезнена, но болезнена при опит за пасивно изследване на крайните амплитуди на движение, като движенията били чувствително ограничени. Налице била намалена мускулна мощ на дясната ръка и захвата на дланта. Не препоръчва оперативно лечение, а балнео и физио лечение. Вещото лице е дало заключение, че предвид типа на счупването - вътрешноставно с нарушаване на гладкостта на хрущялната ставна повърхност дори при многократни физиолечения ще остане умерен дефицит на възможните и безболезнени движения. Описаното счупване е силно болезнена травма и продължава до извършване на манипулация за обездвижване и до три денонощия след това. Посочено е, че при този вид травми е възможно първите 2- 3 години да се появяват болки и оттичания в зоната на счупване и дори близката става. Вещото лице не е констатирало наличие на неправилно лечение.

От заключението на съдебно-техническата експертиза се установяват характеристиките на процесната платформа/скеле - височината на която стъпва работникът е 90 см, като при тази платформа има възможност за

изтегляне на механизма на колелцата извън вертикалната проекция на скелето за по-голяма опора /колелцата се свалят/. В.л. изяснява, че от техническа гледна точка дори работникът да се качва на платформата използвайки напречните тръби на самата платформа, т.е. нейната тясна страна съществува опасност тя да се преобърне, тъй като скелето тежи само 31 кг. и освен това при 90 см. височина на нейния под няма възможност работникът да се качва удобно от вътрешната страна на платформата, защото не може да се промуши между страничните напречници. Поради това в.л. в процесния случай изяснява /особено при наличието на гладък под/, две възможности за обезопасяване на платформата – втори човек да придържа платформата при качване или да бъдат свалени колелцата и да се използва закрепването с шифт. При механизма на процесния инцидент в.л. дава заключение, че той не би настъпил ако платформата е била стабилно застопорена - изрично в експертизата се сочи, че дори при качването, което е предприел ищеца по-сложното натоварване е щяло да се поеме от застопоряващите части, т.е. се налага извод, че инцидент не би настъпил. В конкретния случай освен всичко друго колелцата не са били гумени, а от друг синтетичен материал, което водело до допълнителна нестабилност на скелето предвид наличието на изключително гладкия под. Разминаването във височината на пода на платформата и перваза била незначителна - само 12 см. В.л. не е установило дали четирите спирачки са били изправни към момента на злополуката, но отчита, че поради спецификата на колелата и пода може да се приеме, че причината за приплъзване на платформата била в липсата на достатъчно сцепление между излъсканата мозайка и колелата на платформата. В о.с.з. вещото лице изяснява, че по принцип дали работникът държи чук в ръка би имало значение, тъй като при качване по стълбата би било неудобно, но в случая при прехвърляне от перваза чукът не му е пречел. Изяснява, че има вероятност от падане дори ако се използват стълбичките на платформата отстрани, защото работникът трябва да се прехвърли/прекачи от стълбичките на пода на платформата. В този случай дори при качване от стълбичките има опасност при „прекачването“ - ако платформата не е разпъната или никой не я държи, цялото скеле да падне поради ниската си тежест - 31 кг. Соци, че колелцата са на близко разстояние и това също прави скелето нестабилно. Изрично изяснява, че под „застопорена“ платформа в случая се има предвид когато колелата са махнати и тя стъпва на кръглите фиксатори, а когато е на колелцата платформата изобщо не може да се счита застопорена.

При така установените факти районният съд е стигал до следните правни изводи: Между В. СТ. Н. и „О*“ ЕООД е съществувало безсрочно трудово правоотношение, по време на което на 07.10.2020 г. ищецът е претърпял злополука. Злополуката има характер на трудова по смисъла на чл. 55, ал. 1 КСО. Приел е за установено наличието на причинени вследствие трудовата злополука неимуществени вреди, претърпени от В.Н., изразяващи се в значителни болки, вследствие претърпяната фрактура на лъчевата кост на дясната ръка с нарушаване на ставната повърхност към китковите костички.

Съобразно опитните правила, съдът е приел, че ищецът е претърпял неимуществени вреди и от затрудняването на движенията на ръката /същата е била обездвижена с гипс/, в П.есионален, общочовешки и битов аспект. Описаното увреждане е причинило трайно затрудняване на движението на десния горен крайник за 45 дни, като при прегледа на ищеца 11 месеца след инцидента е установено, че въпреки наличието на пълно костно срастване амплитудите в движенията на ръката му причиняват болка.

Приел е за установена причинно-следствената връзка между претърпените болки и страдания на ищеца и настъпилата трудова злополука, довела до трайно затрудняване на движенията на десния горен крайник.

Вследствие на претърпяната злополука ищецът е получил счупване на долния край на лъчевата кост на дясната ръка, като фрактурата е била наместена и обездвижена в гипсова имобилизация, свалена след 45 дни, като е била проведена рехабилитация. 11 месеца след инцидента се установило състоянието на дясната ръка на ищеца - китката му е била без оток, неболезнена, но болезнена при опит за пасивно изследване на крайните амплитуди на движение, като движенията са били чувствително ограничени. Констатирана е намалена мускулна мощ на дясната ръка и захвата на дланта. Ще остане умерен дефицит на възможните и безболезнени движения. Описаното счупване е силно болезнена травма и продължава до извършване на манипулация за обездвижване и до три денонощия след това. При този вид травми е възможно първите 2-3 години да се появяват болки и оттичания в зоната на счупване и дори близката става. Не е налице на неправилно лечение.

Обстоятелството, че ищецът е бил в гипс 45 дни, неминуемо се е отразило отрицателно на неговото битово обслужване и начин на живот. Първите 2-3 денонощия е нормално ищецът да търпи силни болки. За определяне на размера на претърпените вреди, съдът е отчел и, че към момента на трудовата злополука ищецът е бил в трудоспособна възраст /на 40 г./, че е бил принуден да търпи болки и страдания, които продължават и към настоящия момент, като изгледите за пълно отминаване на болките са неблагоприятни, както и, че травмата безспорно е оказала влияние на начина на живот на ищеца. Освен физическите болки и страдания, ищецът е търпял и психически и емоционални такива, заради невъзможността да се обслужва пълноценно в ежедневието, поради гипсовата имобилизация. Счел е, че травмата е създала значителни неудобства и е свързана с ежедневни битови затруднения в нормалната дейтелност на ищеца. Взел е предвид продължаващото възстановяване на ищеца - дори 11 месеца след травмата е налице продължаващ дефицит в движенията на ищеца, основна функция на ръката ще е затруднена досежно наличието на пълно възстановяване на амплитудите в движенията, неблагоприятното влияние дори на съседната става поне още две години. Отчел е и обстоятелството, че ищецът дълго време е бил във временна неработоспособност /от м. октомври 2020 г. до м. март 2021 г./ Приел е, че в случая пълното репарирание на вредите на

пострадалия, изисква съобразяване, както на настъпилите и описани по-горе усложнения в здравословното състояние, така и на евентуалните промени в икономическата конюнктура през периода на висящност на процеса, тъй като законът изисква пострадалите лица да бъдат обезщетени в пълен и справедлив размер.

При анализа на всички обективни обстоятелства в конкретния казус, полученото увреждане на здравето, изразяващо се в телесни травми; причинените болки и страдания в резултат на причиненото увреждане - по време на инцидента, както и след това, съобразявайки възрастта на пострадалия, продължителността и степента на претърпените болки и страдания, които в някои аспекти продължават и до днес, причинените неудобства, свързани с ежедневно обслужване, нарушен житейски ритъм, невъзможност да бъде полаган труд, продължилия страх и при съобразяване с конкретните икономически условия, районният съд е приел, че справедливият размер на заместващото обезщетение на ищеца при подобни травматични увреждания на пострадал при неговата възраст, но при очаквано пълно възстановяване от получената травма след около 2-3 години, неимуществени вреди е 7 000 лв.

Възражението по чл. 201, ал.1 КТ съдът е намерил за неоснователно.

Приел е, че освобождаването на работодателя от отговорност за трудова злополука по този член настъпва при доказване на едно условие, а именно пострадалият да е причинил умишлено увреждането. В случаите по чл. 201, ал. 1 КТ умисълът е насочен не към нарушението на установените за извършване на трудовата дейност правила, а към самото увреждане. Затова, за да е осъществена хипотезата на чл. 201, ал. 1 КТ към умисъла за нарушаване на установените за извършване на трудовата дейност правила, трябва да се прибави и умисъла за реализиране на самото увреждане. Доколкото обстоятелства за умисъл за причиняване на самото увреждане не са посочени от страна на ответника, а само за нарушение на установените за извършване на трудовата дейност правила, според съда без такъв умисъл не може да изключи отговорността на ответника по чл. 200. ал. 1 КТ.

Районният съд е намерил възражението по чл. 201, ал. 2 КТ за неоснователно. Приел, че при трудовата злополука има съпричиняване, когато работникът извършва работата без необходимото старание и внимание и в нарушение технологичните правила и на правилата за безопасност. Намаляване на отговорността на работодателя може да има само при съпричиняване при допусната груба небрежност. Изложил е съображения, че превенцията на риска от трудова злополука при извършване на опасни дейности е отговорност и двете страни по трудовото правоотношение, но ролята на работодателя е водеща. Надлежното обезопасяване на работните места и условията на труд е задължение в тежест на работодателя и включва система от мерки, само част от които се свеждат до установяването на конкретни правила за безопасност, прилагани пряко от изложените на риска

негови работници и служители, след инструктаж. Вида и броя на останалите мерки, които е трябвало работодателят да предприеме, за да осигури безопасни условия на труд, е в зависимост от действащата подзаконова нормативна уредба, естеството на работата и свързания с нея производствен риск. Действително делът на тези мерки и значението им за превенцията на риска не изключва прилагането на чл. 201, ал. 2 КТ ако работникът грубо е нарушил правилата за безопасност, но наред с другите обстоятелства е от значение за степента, в която се намалява обезщетението при трудова злополука.

Позовал се на практика на ВКС, че когато трудовата злополука е настъпила без да е проведен точен инструктаж за технологичните правила и правилата за безопасност при работа поведението на работника не може да бъде окачествено като груба небрежност, освен когато от обстоятелствата е било несъмнено ясно, че определени негови действия могат да доведат до злополука, увреждаща здравето му. Освен това, когато трудовата злополука е настъпила в резултат на работа с технически необезопасена машина /в случая скеле/ и без да е проведен точен инструктаж за правилата за безопасност при работа със скелето, настъпването на злополуката не е резултат от проявена от работника груба небрежност.

Съгласно КТ и подзаконовите актове, всички работници се инструктират и обучават по безопасните методи на работа, като провеждането им е задължение на работодателя, а на работа не се допускат лица без необходимите знания и умения. Условието и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия, издадена в изпълнение на законовата делегация по чл. 281, ал. 5 КТ, работодателят не допуска до работа работник и служител, който не притежава необходимите знания и умения и/или не е инструктиран по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд; обучението по безопасност и здраве при работа се документира; документацията, отнасяща се до провеждане до обучение и инструктаж се съхранява от работодателя. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 19 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд, а именно, че работодателят предоставя на работещите необходимата информация за рисковете за здравето и безопасността им, както и за мерките, които се предприемат за отстраняването, намаляването или контролирането на тези рискове.

Според районния съд, твърдението на ответника за надлежно проведен инструктаж на ищеца, не се подкрепя от данните по делото. В тази връзка са ангажирани свидетелски показания на св. М.М., които съдът не кредитира, като преценени на основание чл. 172 ГПК, поради трудовата му ангажираност при ответника и тъй като са в противоречие с останалия доказателствен материал, събран по делото. Липсата на подпис в книгата за ежедневен инструктаж на ищеца е безспорно установена по делото, а св. М. не е дал обяснение, защо е допуснал на работа ищеца при положение, че е отказал да

се подпише в книгата за ежедневни инструктажи.

Съдът е взел предвид обстоятелството, че в случая, в представеното разпореждане за трудова злополука липсват констатирани нарушения на нормативни правила. От анализа на гласните доказателства, съдът е заключил, че трудовата злополука се е осъществила след като ищецът е паднал от скеле при качване от плот над радиатор. Този механизъм на трудовата злополука е посочен и от свидетелите М., А. и В.. От заключението на назначената по делото съдебно-техническа експертиза съдът е установил, че при работа с процесната платформа, основно поради нейната малка тежест /само 31 кг/, има два начина за безопасна работа с нея: сваляне на пластмасовите колелца, като в този случай нейната опора са кръгли опорни пети или при липса на предходното условие следва втори работник да държи платформата при качване на конкретния работник. В противен случай независимо дали работникът се качва отстрани на платформата, използвайки стълбичките или от ниска отправна точка - както е в случая, от перваз, който е по-нисък само с 12 см би могло да настъпи преобръщане на платформата. В. о.с.з. вещото лице категорично е заявило, че при липса на сваляне на колелцата на платформата, същата не се води застопорена изобщо и именно това налага наличието на втори работник, който да я придържа. От заключението вещото лице, съдът е установил, че в случая дори при качване от перваза на прозореца /независимо от по-сложното натоварване/ не би настъпило преобръщане на скелето, ако същото е застопорено или има втори работник, който го държи и инцидент не би настъпил.

Съдът е приел от заключението, че при качване отстрани на скелето в конкретния случай също е налице възможност за падане от платформата поради липсата на застопоряване, тъй като колелцата е следвало да бъдат махнати. Още повече, че подът е бил хлъзгав и това е обуславяло ниско сцепление на платформата. В тази връзка съдът се е позовал и на показанията на свидетеля - очевидец на инцидента М..

Поради изложеното, районният съд е приел, че не може да се направи извод, че ищецът е допуснал груба небрежност по смисъла на чл. 201, ал. 2 КТ, тъй като качването от негова страна на незастопорена платформа, намираща се на хлъзгав под не може да се квалифицира по тази разпоредба. Според съда не става ясно кои свои задължения и кои правила е нарушил ищецът, доколкото в случая той е изпълнявал задължения, несвързани с неговата длъжност на „заварчик“. Извършваната от ищеца дейност - поставяне на дюбели във въздуховод не е част от вменените му с длъжностна характеристика задължения да извършва дейности по заваряване. Тази дейност е необичайна за ищеца - извън възложената му по заваряване, и работодателят преди това не е провел инструктаж.

Съдът е приел, че е било необходимо работодателят да осигури правила за безопасна работа при работа със скеле, съгласно изискванията на чл. 166, ал. 2 във вр. с чл. 215и - 215н, от Наредба № 7/23.09.1999 г. за минималните

изисквания на ЗБУТ на работните места при използването на работното оборудване. Работодателят не е ангажирал каквито и да било доказателства, че е спазил и разпоредбата на чл. 215н вр. чл. 215к от Наредбата при монтиране и експлоатиране на скелето. Предвид горното, според съда твърдението на ответника за съпричиняване на вредоносния резултат от ищеца, поради допусната от него груба небрежност, е недоказано. Доказването на грубата небрежност е в тежест на работодателя, който е релевирали възражение по чл. 201, ал. 2 КТ, но не го е доказал.

Направеното от ответника евентуално възражение за приспадане на заплатено на ищеца обезщетение по държавно и обществено осигуряване районният съд е намерил за неоснователно. Позовал се е на трайната съдебна практика на ВКС, че чл. 200, ал. 3 КТ има друго приложение и то е свързано със задължението на работодателя да обезщети една имуществена вреда /каквато в случая не се претендира/. Имушествената вреда /пропусната полза/, която се дължи от работодателя се изразява в разликата между пропуснатото по-високо възнаграждение и полученото обезщетение за временна нетрудоспособност или пенсия. В този смисъл районният съд е счел, че при определяне размера на обезщетението за неимушественни вреди е ирелевантно обстоятелството дали ищецът е получавал обезщетения от общественото осигуряване, тъй като те обезщетяват загубен доход, но не репарират причинени неимушественни вреди. Затова и сумата от 3051,69 лева не следва да се приспадне от определения размер на обезщетението по чл. 200, ал. 1 КТ.

Въззивният съд изцяло споделя съображенията на районния съд, към които препраща на основание чл. 272 ГПК. Фактичката обстановка е установена правилно от районния съд.

Безспорно е, че ищецът е работил при ответника по трудово правоотношение по силата на трудов договор № 31/14.04.2020 г. На 07.10.2020 г. е претърпял трудова злополука, установена с разпореждане № 91/20.10.2020 г. на НОИ. Това е станало докато ищецът е изпълнявал строително-монтажни работи на въздуховод в зала за скенер на обект в МБАЛ „П.. Д.С.К.“. По силата на сключения трудов договор ищецът В. СТ. Н. е назначен на длъжност „заварчик“ в „О*“ ЕООД, с основно месечно трудово възнаграждение в размер 610 лв. На ищеца е проведен начален инструктаж по безопасност на 15.04.2020 г. На 07.10.2020 г. в представената книга за ежедневен инструктаж липсва подпис на ищеца. Застрахователят и трето-лице помагач „Е.“ АД не е изплащал застрахователно обезщетение на ищеца.

От показанията на разпитаните по делото свидетели М.М. - технически ръководител при ответника, П.К. и Д.В. - колеги на ищеца и служители при ответника са установява, ищецът в деня на инцидента е поставял дюбели на тавана, за да бъде монтиран тръбен въздуховод. За целта се е качвал на работна платформа, с дължина около 1,5 метра, широка 60 см, висока 90 см, изработена от алуминий. Ищецът се е качвал да поставя с ръка дюбелите и

ако има нужда ги почуквал с чук. Платформата е било необходимо да бъде местена многократно като тогава ищецът е слизал от нея. От самото започване на работа е слизал и се е качвал, многократно. При поредно качване на ищеца на работната платформа, за да поставя дюбели, същият е извършил неправилен подход, въпреки отправеното му предупреждение, че трябва да се качва по стълбичките на скелето. Стъпил е от земята към перваза на прозореца, намиращ се на около 40-50 см. разстояние от платформата и от перваза на прозореца към работната платформа. Предните пъти се е качвал по стъпалата на платформата. Качвайки се на скелето от перваза, след изместване центъра на тежестта, ищецът е паднал. Скелето е имало спирачки, които са били сложени, тъй като подът там е бил с гладка повърхност и при натиск от страни се приплъзвал. Ищецът с двата крака е бил на перваза и от там с единия крак е стъпил на платформата и измествайки центъра на тежестта, е паднал. Не е успял да стъпи с двата крака на платформата, само с единия и е политнал надолу, държейки чук в ръката си, като е паднал на ръката, с която държи чука. Св. М. сочи, че този ден е бил проведен ежедневен инструктаж от него, но ищецът не се е подписал в книгата, въпреки че е бил подканян няколко пъти да го направи. Заявил е, че работната платформа се е проверявала винаги преди да се започне работа с нея, същата е била обезопасена и не са се допускали разпръснати инструменти на земята. Първа медицинска помощ на ищеца е оказал св. М. и св. К., които са го завели до ортопедичния кабинет за спешна помощ. След направена рентгенова снимка са му наместили ръката и са го гипсирали. След инцидента ищецът е дошъл на втория ден с гипсирана ръка и е бил весел. Първият болничен лист ищецът е предал лично на св. М. на втория ден, когато е дошъл в рентгена. Св. М. е виждал ищеца неколнократно, като последният отначало е имал оплаквания, но с течение на времето болките, са отшумявали. Няколко седмици след инцидента е започнал да идва с колело. Св. К. твърди, че е трябвало да се ползват стълбичките на платформата. В същата насока са и показанията на св. В.. Твърди също, че на втория ден е видял ищеца с гипсирана ръка, не е казал за получени усложнения.

От заключението на вещо лице по съдебно-медицинска експертиза се установява, че на ищеца е причинено травматично увреждане - счупване на долния край на лъчевата кост на дясната ръка, като фрактурата е наместена и обездвижена в гипсова имобилизация, свалена след 45 дни, като е проведена рехабилитация. При преглед на ищеца на 31.08.2021 г. /11 месеца след инцидента/ вещото лице е установило състоянието на дясната ръка на ищеца - китката му е без оток, неболезнена, но болезнена при опит за пасивно изследване на крайните амплитуди на движение, като движенията са чувствително ограничени. Налице е намалена мускулна мощ на дясната ръка и захвата на дланта. Не препоръчва оперативно лечение, а балнео и физио лечение. Вещото лице счита, че предвид типа на счупването - вътрешноставно с нарушаване на гладкостта на хрущялната ставна повърхност дори при многократни физиолечения ще остане умерен дефицит на възможните и

безболезнени движения. Описаното счупване е силно болезнена травма и продължава до извършване на манипулация за обездвижване и до три денонощия след това. При този вид травми е възможно първите 2- 3 години да се появяват болки и оттичания в зоната на счупване и дори близката става. Вещото лице не е констатирало наличие на неправилно лечение.

От заключението на съдебно-техническата експертиза се установяват характеристиките на процесната платформа/скеле - височината на която стъпва работникът е 90 см, като при тази платформа има възможност за изтегляне на механизма на колелцата извън вертикалната проекция на скелето за по-голяма опора /колелцата се свалят/. В.л. изяснява, че от техническа гледна точка дори работникът да се качва на платформата използвайки напречните тръби на самата платформа, т.е. нейната тясна страна съществува опасност тя да се преобърне, тъй като скелето тежи само 31 кг. и освен това при 90 см. височина на нейния под няма възможност работникът да се качва удобно от вътрешната страна на платформата, защото не може да се промуши между страничните напречници. Поради това в.л. в процесния случай изяснява /особено при наличието на гладък под/, две възможности за обезопасяване на платформата – втори човек да придържа платформата при качване или да бъдат свалени колелцата и да се използва закрепването с щифт. При механизма на процесния инцидент в.л. дава заключение, че той не би настъпил ако платформата е била стабилно застопорена - изрично в експертизата се сочи, че дори при качването, което е предприел ищеца по-сложното натоварване е щяло да се поеме от застопоряващите части, т.е. се налага извод, че инцидент не би настъпил. В конкретния случай освен всичко друго колелцата не са били гумени, а от друг синтетичен материал, което водело до допълнителна нестабилност на скелето предвид наличието на изключително гладкия под. Разминаването във височината на пода на платформата и перваза била незначителна - само 12 см. В.л. не е установило дали четирите спирачки са били изправни към момента на злополуката, но отчита, че поради спецификата на колелата и пода може да се приеме, че причината за приплъзване на платформата била в липсата на достатъчно сцепление между излъсканата мозайка и колелата на платформата. В о.с.з. вещото лице изясни, че по принцип дали работникът държи чук в ръка би имало значение, тъй като при качване по стълбата би било неудобно, но в случая при прехвърляне от перваза чукът не му е пречел. Изяснява, че има вероятност от падане дори ако се използват стълбичките на платформата отстрани, защото работникът трябва да се прехвърли/прекачи от стълбичките на пода на платформата. В този случай дори при качване от стълбичките има опасност при „прекачването“ - ако платформата не е разпъната или никой не я държи, цялото скеле да падне поради ниската си тежест - 31 кг. Соци, че колелцата са на близко разстояние и това също прави скелето нестабилно. Изрично изяснява, че под „застопорена“ платформа в случая се има предвид когато колелата са махнати и тя стъпва на кръглите фиксатори, а когато е на колелцата платформата изобщо не може да се счита застопорена.

Съгласно чл. 200, ал. 1 КТ за вредите от трудова злополука или П.есионална болест, които са причинили временна неработоспособност на работника или служителя, работодателят отговаря имуществено, независимо от това, дали негов орган или друг негов работник или служител има вина за настъпването им. Обезщетение се дължи за разликата между причинената вреда - неимуществена и имуществена, включително пропуснатата полза, и обезщетението и/или пенсията по общественото осигуряване – чл. 200, ал. 3 КТ.

Фактическият състав за възникване на отговорността на работодателя при увреждане здравето на работника или служителя, имаща по същество обективен характер, включва следните кумулативни предпоставки: наличие на трудово правоотношение между работодателя и пострадалия работник/служител; П.есионално заболяване или трудова злополука, претърпяна от работника/служителя в периода на трудовото правоотношение и причинила телесното увреждане; неимуществена вреда, респ. имуществена вреда, претърпяна от пострадалото лице; причинна връзка между трудовата злополука и неимуществените/имуществените вреди. Съгласно чл. 212 КТ, правилата за деликтната отговорност /чл. 51, ал. 1 и чл. 52 ЗЗД/ намират приложение и при отговорността по чл. 200 КТ при определяне на обезщетението за неимуществените вреди.

Не се спори между страните, че между В. СТ. Н. и „О*“ ЕООД е съществувало безсрочно трудово правоотношение, по време на което на 07.10.2020 г. ищецът е претърпял злополука.

Процесната злополука има характер на трудова по смисъла на чл. 55, ал. 1 КСО, видно от разпореждане № 91 от 20.10.2020г. на НОИ, ТП С.З. по чл. 60, ал. 1 КСО.

Причинените вследствие трудовата злополука неимуществени вреди на В.Н. се изразяват в преживени значителни болки, вследствие претърпяната фрактура на лъчевата кост на дясната ръка с нарушаване на ставната повърхност към китковите костички. Неимуществени вреди е претърпял ищецът и от затрудняването на движенията на ръката, която е обездвижена в гипс, в П.есионален, общочовешки и битов аспект. Описаното увреждане е причинило трайно затрудняване на движението на десния горен крайник за 45 дни, като при прегледа на ищеца 11 месеца след инцидента е установено, че въпреки наличието на пълно костно срастване амплитудите в движенията на ръката му причиняват болка.

От заключението на съдебно – медицинската експертиза категорично се установява причинно-следствената връзка между претърпените болки и страдания на ищеца и настъпилата трудова злополука, довела до трайно затрудняване на движенията на десния горен крайник.

Съгласно чл. 51, ал. 2 ЗЗД обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Обезщетение за вреди от трудова злополука или П.есионална болест е дължимо от работодателя

независимо от определения процент трайна неработоспособност, настъпил в резултат на трудова злополука или П.есионална болест. Обезщетение за неимуществени вреди от трудова злополука и П.есионално заболяване се дължи и, когато не е настъпило намаляване на трудоспособността за съответната длъжност. Ако увреждането е причинило само болка и страдание, тази неимуществена вреда също подлежи на обезщетяване.

Обезщетението за неимуществените вреди, представляващи неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, се определя съобразно критериите, предписани в правната норма на чл. 52 ЗЗД - по справедливост от съда. Понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението. Такива факти са продължителността на лечението и извършените медицински манипулации, перспективата и трайните последици, възрастта на увреденото лице и възможността да продължи трудовата си кариера и да се социализира, общественото и социално положение, икономическата конюнктура и др. От приетата по делото и неоспорена СМЕ се установи, че вследствие на претърпяната злополука ищецът е получил счупване на долния край на лъчевата кост на дясната ръка, като фрактурата е наместена и обездвижена в гипсова имобилизация, свалена след 45 дни, проведена е рехабилитация. При преглед на ищеца 11 месеца след инцидента се установява състоянието на дясната ръка на ищеца - китката му е без оток, неболезнена, но болезнена при опит за пасивно изследване на крайните амплитуди на движение, като движенията са чувствително ограничени. Налице е намалена мускулна мощ на дясната ръка и захвата на дланта. Не се препоръчва оперативно лечение, а балнео и физио лечение. Предвид типа на счупването - вътрешноставно с нарушаване на гладкостта на хрущялната ставна повърхност дори при многократни физиолечения ще остане умерен дефицит на възможните и безболезнени движения. Описаното счупване е силно болезнена травма и продължава до извършване на манипулация за обездвижване и до три денонощия след това. Възможно е първите 2-3 години да се появяват болки и оттичания в зоната на счупване и дори близката става.

Продължителното обездвижване на ръката на ищеца, за период от 45 дни, се е отразило негативно на неговото битово обслужване и начин на живот. Първите 2-3 денонощия е нормално ищецът да търпи силни болки. Към момента на трудовата злополука ищецът е бил в трудоспособна възраст /на 40 г./, принуден е бил да търпи болки и страдания, които продължават и към настоящия момент, а изгледите за пълно отминаване на болките са неблагоприятни. Травмата безспорно е оказала влияние на нормалния начин на живот на ищеца. Освен физическите болки и страдания, ищецът е търпял психически и емоционални такива, заради невъзможността да се обслужва пълноценно в ежедневието. Травмата е създавала значителни неудобства и е свързана с ежедневни битови затруднения в нормалната дейност на ищеца.

Единадесет месеца след травмата е налице продължаващ дефицит в движенията на ищеца, основна функция на ръката е затруднена досежно наличието на пълно възстановяване на амплитудите в движенията, неблагоприятното влияние на съседната става ще продължи още две години. Следва да се отчете и продължителния период на временна неработоспособност на ищеца - от м. октомври 2020 г. до м. март 2021 г.

Следва да се вземат предвид и общественно-икономическите отношения и отражението им към размера на неимуществените вреди. Налице е връзка между стандарта на живот в страната и претърпените вреди, респективно размера на обезщетението. Това е израз именно на критерия на справедливост, който не може да съществува извън конкретните условия, включващи време и място на възникване на увреждането, етап на общественно-икономическо развитие, конкретна икономическа конюнктура, стандарт на живот, средно статистически размер на доходите. Обезщетението трябва да покрие всички вреди, настъпването на които е доказано, макар и те да са настъпили след констатиране на увреждането и дори след предявяване на иска за обезщетение, съгласно чл. 235, ал. 2 ГПК, според който при постановяване на решението си, съдът взема предвид и настъпилите след предявяване на иска факти, които са от значение за спорното право. Пълното репарирание на вредите на пострадалия, изисква съобразяване, както на настъпилите и описани по-горе усложнения в здравословното състояние, така и на евентуалните промени в икономическата конюнктура през периода на висиящност на процеса, тъй като законът изисква пострадалите лица да бъдат обезщетени в пълен и справедлив размер.

При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди следва да се вземат предвид: степента на телесното увреждане; периодът на възстановяване; физическата болка; неудобствата в нормалната дейтелност, водеща до негативна промяна в начина на живот и възрастта на ищеца. При обсъждане на всички обективни обстоятелства в случая: полученото увреждане на здравето, изразяващо се в телесна травма; причинените болки и страдания в резултат на причиненото увреждане - по време на инцидента и след това; възрастта на пострадалия; продължителността и степента на претърпените болки и страдания, които в някои аспекти продължават и до днес; причинените неудобства, свързани с ежедневното обслужване; нарушения житейски ритъм, невъзможността да бъде полаган труд, очаквано пълно възстановяване от получената травма след около 2 години при съобразяване с конкретните икономически условия, настоящият съдебен състав намира за справедлив размер на заместващото обезщетение на ищеца 7 000 лв., както правилно е преценил и първостепенния съд.

Съгласно чл. 201, ал. 1 КТ работодателят не отговаря по предходния член, ако пострадалият е причинил умишлено увреждането. Въззивната инстанция намира възражението по чл. 201, ал. 1 КТ за неоснователно, предвид обстоятелството, че ответникът твърди, че като не се е качил на платформата по предвидения за това ред, неспазвайки инструкциите за

безопасност на труда, въпреки наличието на инструктаж и отправяни му забележки, ищецът сам умишлено се е увредил. Освобождаването на работодателя от отговорност за трудова злополука по чл. 201, ал. 1 КТ настъпва при установяване по делото, че пострадалият е причинил умишлено увреждането. Докато при грубата небрежност липсва умисъл за увреждане, тъй като при нея работникът нарушава умишлено установените за извършване на трудовата дейност правила, но да не желае или да не се съгласява с настъпването на увреждането на здравето, в случая по чл. 201, ал. 1 КТ умисълът е насочен не към нарушаване на установените за извършване на трудовата дейност правила, а към самото увреждане. За да е осъществена хипотезата на чл. 201, ал. 1 КТ, към умисъла за нарушаване на установените за извършване на трудовата дейност правила, трябва да се прибави и умисъла за реализиране на самото увреждане. В конкретния случай ответникът навежда съображения за умишленото нарушаване на инструкциите за работа с платформата и несъобразяване със забележките, направени от други служители в тази връзка, но не навежда никакви доводи за наличие на умисъл за самото увреждане.

Съгласно чл. 201, ал. 2 КТ отговорността на работодателя може да се намали, ако пострадалият е допринесъл за трудовата злополука, като е допуснал груба небрежност. Не всяко съпричиняване на вредите от работника, а само това, извършено при груба небрежност може да доведе до намаляване на дължимото обезщетение от работодателя. Такова е поведението на работника, при което той не полага елементарно старание и внимание и пренебрегва основни правила за безопасност. Небрежността в гражданското право е неполагане на дължимата грижа, според един абстрактен модел - поведението на определена категория лица /добрия стопанин/, с оглед естеството на дейността и условията за извършването ѝ. Грубата небрежност не се отличава по форма, според субективното отношение към увреждането, а по степен, тъй като грубата небрежност също е неполагане на грижа, но според различен абстрактен модел - грижата, която би положил и най-небрежният човек, зает със съответната дейност при подобни условия. При трудовата злополука има съпричиняване, когато работникът извършва работата без необходимото старание и внимание, и в нарушение технологичните правила и на правилата за безопасност. Това съпричиняване обаче не може да доведе до намаляване на дължимото обезщетение от работодателя. Намаляване на отговорността на работодателя може да има само при съпричиняване при допуснатата груба небрежност – липса на елементарно старание и внимание, и пренебрегване на основни технологични правила и правила за безопасност.

Въззивната инстанция намира възражението по чл. 201, ал. 2 КТ за неоснователно. Превенцията на риска от трудова злополука при извършване на опасни дейности е отговорност и двете страни по трудовото правоотношение, но ролята на работодателя е водеща. Надлежното обезопасяване на работните места и условията на труд е задължение в тежест

на работодателя и включва система от мерки, част от които се свеждат до установяването на конкретни правила за безопасност, прилагани пряко от изложените на риска негови работници и служители, след инструктаж. Вида и броя на останалите мерки, които е трябвало работодателят да предприеме, за да осигури безопасни условия на труд, е в зависимост от действащата подзаконова нормативна уредба, естеството на работата и свързания с нея производствен риск. Делът на тези мерки и значението им за превенцията на риска не изключва прилагането на чл. 201, ал. 2 КТ, ако работникът грубо е нарушил правилата за безопасност, което заедно с другите обстоятелства е от значение за степента, в която се намалява обезщетението при трудова злополука.

Трайна е практиката на ВКС, че когато трудовата злополука е настъпила без да е проведен инструктаж за технологичните правила и правилата за безопасност при работа, поведението на работника не може да бъде окачествено като груба небрежност, освен когато от обстоятелствата е било несъмнено ясно, че определени негови действия могат да доведат до злополука, увреждаща здравето му. Когато трудовата злополука е настъпила в резултат на работа с технически необезопасена машина /в случая скеле/ и без да е проведен инструктаж за правилата за безопасност при работа със скелето, настъпването на злополуката не е резултат от проявена от работника груба небрежност.

Отговорността за провеждането на инструктажи, видовете /начален, на работното място, периодичен и извънреден/, техния обхват, продължителност, тематика и програми, документиране, лицата, които ще бъдат инструктирани, както и длъжностните лица, които ще провеждат инструктажите е на работодателя и е условие за допускане до самостоятелна работа. Съгласно разпоредбата на чл. 281, ал. 1, 4 и 5 КТ, всички работници се инструктират и обучават по безопасните методи на работа, като провеждането им е задължение на работодателя, а на работа не се допускат лица без необходимите знания и умения. Съгласно изискванията на чл. 3, чл. 9 и чл. 12, ал. 3 от Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. на министъра на труда и социалната политика за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия, работодателят не допуска до работа работник и служител, който не притежава необходимите знания и умения и/или не е инструктиран по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд; обучението по безопасност и здраве при работа се документира; документацията, отнасяща се до провеждане до обучение и инструктаж се съхранява от работодателя. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 19 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд, а именно, че работодателят предоставя на работещите необходимата информация за рисковете за здравето и безопасността им, както и за мерките, които се предприемат за отстраняването, намаляването или контролирането на тези рискове.

Твърдението на ответника за надлежно проведен инструктаж на ищеца, не се може да бъде прието, доколкото писмените доказателства по делото установяват обратното. Свидетелските показания на св. М.М., преценени на основание чл. 172 ГПК, предвид трудовото правоотношение с ответника, съдът намира за недостоверни, доколкото в книгата за ежедневен инструктаж липсва подпис на ищеца.

От друга страна въззивната инстанция споделя съображението на районния съд в мотивите на обжалваното решение, че доколкото ищецът е следвало да поставя дюбели в тръбен въздуховод, която дейност, безспорно възложена му в интерес на работодателя, няма нищо общо със задълженията по заеманата от ищеца длъжност при ответника - „заварчик“, съгласно представената длъжностна характеристика. Ето защо не може да става въпрос за наличие на груба небрежност, при положение, че ответникът не сочи, кои свои задължения по длъжностна характеристика, свързана с изпълнението на трудови задължения на длъжността „заварчик“ е нарушил ищеца. Стои и въпроса какъв инструктаж и за кои трудови дейности е провел св. М. на ищеца при положение, че той е изпълнявал трудова дейност, която не е свързана с неговата длъжност на „заварчик“.

Представените пред въззивната инстанция Наказателно постановление от 15.01.2021г. на Д „ИТ“ – С.З., с което е установено нарушение на чл. 11, ал.5 от Наредба от 16.12.2009г. за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд от КТ и налагането на санкция – глоба на ответника – работодател, Решение от 25-5.2021г., по АНД № 226/2021г. на Старозагорския районен съд, с което е отменено НП на работодателя „О*“ ЕООД, гр.С.З. и решение от 01.10.2021г., по КАНД № 334/2021г. на Административен съд – С.З., с което е потвърждава първото решение, нямат сила на присъдено нещо спрямо ищеца В. СТ. Н., доколкото последния не е страна в административното производство и не следва да се вземат предвид.

В настоящия случай, в представеното разпореждане за трудова злополука липсват констатирани нарушения на нормативни правила, като е установен следният механизъм на злополуката - при качване от плот над радиатор към работна платформа лицето полита и пада на пода. От събраните по делото гласни доказателства се установи, че трудовата злополука е настъпила при качване на ищеца на скеле, от плот над радиатор - този механизъм на трудовата злополука посочват и тримата свидетели. От заключението на назначената по делото съдебно-техническа експертиза се установи, че при работа с процесната платформа, основно поради нейната малка тежест /само 31 кг/, има два начина за безопасна работа с нея: сваляне на пластмасовите колелца, като в този случай нейната опора са кръгли опорни пети и при липса на предходното условие следва втори работник да държи платформата при качване на конкретния работник. В противен случай независимо дали работникът се качва отстрани на платформата, използвайки

стълбичките или от ниска отправна точка - както в случая, от перваз, който е по-нисък с 12 см би могло да настъпи преобръщане на платформата. При липса на сваляне на колелцата на платформата, същата не се води застопорена изобщо, независимо от поставянето на спирачки/стопери на колелцата и това налага наличието на втори работник, който да я придържа. От заключението вещото лице по категоричен начин се установява, че в случая дори при качване от перваза на прозореца, независимо от по-сложното натоварване, не би настъпило преобръщане на скелето, ако същото е застопорено или има втори работник, който го държи.

От обясненията на вещото лице в с.з. става ясно, че при качване отстрани на скелето, също е налице възможност за падане от платформата, поради липсата на застопоряване, тъй като колелцата е следвало да бъдат махнати. Още повече, че подът е бил хлъзгав и това е обуславяло ниско сцепление на платформата. Изводите на вещото лице в тази насока се подкрепят и от показанията на св. М., който твърди, че подът там е с прекадено гладка повърхност и при натиск отстрани се приплъзва. От показанията на свидетеля М. може да се приеме, че и при качване отстрани на платформата тя също се приплъзва, което потвърждава липсата на застопоряване на платформата, независимо откъде се качва човек на нея.

Предвид изложеното съдът намира, че от установеният по делото механизъм на инцидента не може да се направи извод, че ищецът е допуснал груба небрежност по смисъла на чл. 201, ал. 2 КТ, доколкото качването от него на незастопорена платформа, намираща се на хлъзгав под не може да се квалифицира като груба небрежност.

Задължение на работодателя е да изготви правила за безопасна работа при използване на скеле, съгласно изискванията на чл. 166, ал. 2 във вр. с чл. 215и - 215н от Наредба № 7/23.09.1999 г. за минималните изисквания на ЗБУТ на работните места при използването на работното оборудване. Свидетелите установяват, че скелето е било с колелца, с поставени спирачки, но това не значи, че е било застопорено, тъй като съгласно техническата експертиза и обясненията на вещото лице, работата със скелето е следвало да бъде извършвана при сваляне на колелцата, слагане на тежести от 10 кг или евентуално с цел избягване на неговото многократно сглобяване и разглобяване, е било необходимо да бъде придържано от втори работник при качване. От друга страна самият ръководител на обекта св. М. посочи, че скелето се е приплъзвало на хлъзгавия под. При установените от в.л. два начина на безопасна работа с процесното скеле, които не са били приложени в случая съдът намира, че е налице нарушение на разпоредбата на чл. 215л, ал. 1 от Наредбата, съгласно която скелетата се монтират, използват и демонтират по безопасен начин, гарантиращ тяхната стабилност и непозволяващ отместването им по време на използването им, а в следващите алинеи на посочената разпоредба са посочени конкретни изисквания за застопоряването им. Работодателят не ангажира доказателства, че е спазил и разпоредбата на чл. 215н, вр. чл. 215к от Наредбата при монтиране и

експлоатиране на скелето. Нещо повече, с цел удобство за работа колелцата не са били махнати, тъй като се е налагало скелето да бъде местено многократно при поставянето на дюбелите във въздуховода по продължението му.

В заключение въззивната инстанция намира, че не може да се приеме, че е налице груба небрежност от страна на пострадалия. Не е налице липса на елементарно старание и внимание, пренебрегване на основни технологични правила и правила за безопасност от страна на ищеца. Предвид горното, твърдението на ответника за съпричиняване на вредоносния резултат от ищеца, поради допусната от него груба небрежност, е неоснователно.

Съгласно чл. 200, ал. 3 КТ работодателят дължи обезщетение за разликата между причинената вреда - неимуществена и имуществена, включително пропуснатата полза, и обезщетението и/или пенсията по общественото осигуряване. От представеното удостоверение от НОИ се установява, че изплатеното обезщетение на ищеца вследствие на трудовата злополука е в общ размер на 3051,69 лева. Съгласно трайната съдебна практика на ВКС, чл. 200, ал. 3 КТ има друго приложение и то е свързано със задължението на работодателя да обезщети една имуществена вреда /каквато в случая не се претендира/. Тази вреда се изразява в разликата между заплащаното преди непозволеното увреждане трудово възнаграждение и отпусната след това пенсия или полученото обезщетение за временна нетрудоспособност.

В този смисъл при определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди е ирелевантно обстоятелството дали ищецът е получил обезщетения от общественото осигуряване, тъй като те обезщетяват загубен доход, но не репарират причинени неимуществени вреди. За това и сумата от 3051,69 лева не следва да се приспада от определения размер на обезщетението по чл. 200, ал. 1 КТ.

Неоснователно е оплакването във въззивната жалба, че размерът на присъденото обезщетение е завишен, при съобразяване на всички относими за определянето му обстоятелства. Установените по делото обстоятелства относно характера на телесното увреждане, продължителния период на пълно възстановяване; значителната физическа болка; неудобствата в ежедневието; негативната промяна в нормалния начин на живот; възрастта на ищеца; продължителността и степента на претърпените болки и страдания; невъзможността за полагане на труд за известен период от време, при съобразяване конкретните икономически условия в страната, съдът намира, че справедливият размер за обезщетение на ищеца е 7 000 лв.

Предвид изложените съображения, въззивната инстанция намира, че въззивната жалба е неоснователна. Решението на районния съд като правилно следва да бъде потвърдено.

В полза на въззиваемата следва да се присъдят разноски за настоящата

инстанция в размер на 1000 лв., съгласно представения списък и доказателства. Възражението за прекомерност на възнаграждението на въззиваемия съдът намира за неоснователно, предвид фактическата и правна сложност на делото.

Водим от горните мотиви, Окръжният съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260729/ 15.10.2021г., постановено по гр.д. № 1/2021г. по описа на Районен съд – С.З..

ОСЪЖДА „О*“ ЕООД, със седалище и адрес на управление: гр. С.З., ул. „***** да заплати на В. СТ. Н., ЕГН: ***** и адрес: гр. С.З., кв. „***** сумата от 1000 лв., представляващи направените пред настоящата инстанция разноски за един адвокат.

Решението е постановено при участието на третото лице помагач на страната на ответника - ЗАД „Е.“ АД, гр.С..

Решението може да бъде обжалвано пред ВКС с касационна жалба при условията на чл. 280, ал.1 ГПК, в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____